

Брюксел, 11 ноември 2019 г.
(OR. en)

13398/19

JEUN 114
EDUC 449
SPORT 100
EMPL 561
SOC 741
DIGIT 166
SUSTDEV 163
CLIMA 295
ENV 914

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Визия за младежката работа в Европа — изменение на климата, млади хора и младежка работа — Ориентационен дебат <i>(открит дебат съгласно член 8, параграф 2 от Процедурния правилник на Съвета)</i> <i>[предложен от председателството]</i>

След консултация с Работната група за младежта председателството изготви приложения документ за обсъждане, който да послужи за основа на ориентационния дебат по време на заседанието на Съвета по образование, младеж, култура и спорт на 21—22 ноември 2019 г.

Съвет по образование, младеж, култура и спорт

Брюксел, 21 и 22 ноември 2019 г.

— Ориентационен дебат за младежта —

„Визия за младежката работа в Европа — изменение на климата, млади хора и младежка работа“

— Документ за обсъждане, изготвен от председателството —

1. Климатичната криза като най-належащият глобален проблем

В специалния доклад на Междуправителствения комитет по изменение на климата от 2018 г. изрично се подчертава, че за да се избегнат най-тежките последици от изменението на климата, глобалното затопляне следва да бъде ограничено до 1,5 °C в сравнение с прединдустриалния период. През май 2019 г. Организацията на обединените нации публикува доклад с глобална оценка на биологичното разнообразие, в който се твърди, че светът има „предизвестие“, тъй като един милион биологични вида са застрашени от изчезване, което е свързано и с изменението на климата. През 2019 г. Междуправителственият комитет по изменение на климата публикува специални доклади за изменението на климата и почвите и за океаните и криосферата. През последните няколко години изменението на климата приковава общественото внимание и заема челно място в политическия дневен ред в световен мащаб.

2. Изменението на климата като основен приоритет за Европейския съюз

Европейският съюз постоянно настоява за все по-амбициозен подход с цел смекчаване на последиците от изменението на климата и един от основните му приоритети днес е предотвратяването на опасните последици от изменението на климата. ЕС е определил цели до 2030 г. за намаляване на емисиите на парникови газове и увеличаване на потреблението на енергия от възобновяеми източници и на енергийната ефективност. Основните действия на ЕС съчетават финансова подкрепа и регулиране. Според последното проучване на Евробарометър младите хора считат, че опазването на околната среда и борбата с изменението на климата следва да бъдат основните приоритети на ЕС през следващите години наред с образованието и обучението и борбата с бедността и социалното неравенство.

В областта на младежта изменението на климата беше споменато в съобщението на Комисията „Нова стратегия на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.“ Стремежът на Комисията е стратегията „да подсигури младите хора с умения за живота, за да се справят в един променящ се свят“ и да „обърне специално внимание на“ младите хора като заинтересовани страни на местно и глобално ниво, като се отбелязва, че „младите хора са ангажирани с решаването на глобални предизвикателства, и особено на целите за устойчиво развитие“. Въпреки че стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. не съдържа конкретни препоръки по отношение на ролята на младежта във връзка с изменението на климата, тя си поставя за цел да „насърчава и подсигурава младите хора с необходимите ресурси, за да бъдат активни граждани“. Европейските цели по отношение на младежта, които са част от стратегията и следва да послужат като вдъхновение за разработващите политиките в ЕС, отчитат, че „обществото трябва да действа срещу изменението на климата и растящите заплахи за околната среда“.

3. *Младите хора реагират първи*

Интересното е, че както при много други обществени промени именно младите хора първи изразиха позиция.

Младежките стачки за климата под надслов „Петъци за бъдещето“ започнаха през 2018 г., месеци преди публикуването на специалния доклад на Междуправителствения комитет по изменение на климата през октомври 2018 г. Стачките на младите хора за предприемане на мерки в областта на климата бързо обхванаха целия свят и започнаха да привличат вниманието на медиите. Въпреки очакванията, че демонстрациите постепенно ще заглъхнат, те всъщност продължиха да привличат все повече млади хора по улиците. През септември 2019 г. в стачките за климата са взели участие между 6 и 8 милиона демонстранти на 4500 места в 150 страни по света. Освен това обществената осведоменост и политическият дебат за изменението на климата достигнаха рекордно високи равнища, по-специално в ЕС.

Действията на младежите във връзка с изменението на климата са прекрасен пример за това как младите хора допринесоха за постигането на напредък по политическата програма и разширяват обхвата на младежката работа. Оформящата се като резултат картина поставя всякакви нови въпроси и съображения.

4. *Посланието, което носи активната позиция на младите хора във връзка с климата*

Активната позиция на младите хора във връзка с климата е явление, което определено заслужава внимание, включително от гледна точка на младежката работа. Първото, което трябва да се обсъди, е какъв вид задължение или послание предава на обществото и лицата, вземащи решения, фактът, че младите хора, масово и с впечатляваща енергия, упорито настояват за по-строги политики в областта на климата. В много страни техните гласове бяха чути, политиците и вземащите решения ги похвалиха, счетоха исканията им за легитимни и обещаха да насърчат борбата с изменението на климата, въпреки че като цяло хората и политиците са все още разделени по въпроса. Политическото окуражаване може невинаги да е достатъчно: въпреки че хората могат да оценят и разберат загрижеността на младите хора, когато настъпи моментът за реални саможертви в бита или в начина на управление на дружествата например, нищо съществено не се случва. Това е свързано с може би най-важната задача на младежката работа: да се мотивират младите хора да бъдат активни граждани и да се подкрепи вярата им, че не трябва да се стои безучастно. Младите демонстранти влагат много енергия и надежда в действията си и липсата на резултати може да разклати сериозно вярата им в активната гражданска позиция.

5. *Към обновяване на методиката и образованието*

Като се има предвид придобитият опит във връзка с изменението на климата и политическата активност на младите хора, младежката работа следва да отговори на загрижеността им във връзка с изменението на климата, като същевременно отчита различията в техните виждания. Тъй като младежката работа дава възможност да се достигне до различни млади хора, тя би могла да събуди у тях интерес към изменението на климата и екологичното мислене. Младежките работници следва да могат да говорят за изменението на климата и да са запознати с неговите последици за човешкия живот и околната среда. Става въпрос не само за оказване на подкрепа на младите хора, които вече са активни, но и за насърчаване на критичното мислене и съзидателността, както и правата на човека, демократичните ценности и активното гражданско участие, а също и за преосмисляне и евентуално преоткриване на съществуващи практики в младежката работа.

Вече има много методи за младежка работа в областта на образованието относно природата и околната среда, както и НПО, специализирани в тези области. Приключенството и образованието сред природата отдавна са свързани с младежката работа. Съществуват младежки центрове, насочени към екологичното образование. Днес, когато младите хора все по-често повдигат въпроса пред младежките работници, може да е разумно да обединим наличните знания за практиките и да се ангажираме — с помощта на младите хора — с разработването на нови дейности и работни методи.

Друг въпрос е как да се организира обучението и образованието на младежките работници, за да могат да отговорят на очакванията на младите хора. Тази нова ситуация открива възможности за обновяване на образованието. Преходът към по-устойчив свят може да бъде осъществен само ако съхраним надеждата, че ще намерим алтернативни решения. Активното използване от младите хора на цифровите медии (социални медии, изкуство, видео) предлага възможност за алтернативни климатични изображения, повишаване на осведомеността за последиците от изменението на климата и предлагане на начини за противодействие.

6. *Учене от новите форми на активно гражданство на младите хора*

Ученическите стачки във връзка с изменението на климата свидетелстват за появата на нови форми на младежко представителство. Движението не е младежка организация, не е младежка политическа партия, не е организирано чрез младежка работа, не е конспиративна групичка и не е еднократна младежка проява. Ученическите стачки показват, че ако младите хора са достатъчно мотивирани, те намират начин да се изразят. Може да е полезно участващите в младежката работа да помислят върху своите собствени дейности и методи в светлината на действията на младежта в областта на климата, както и върху това какви мерки са необходими в допълнение към съществуващите представителни модели на участие на младите хора, за да се отговори на нововъзникващите форми на активно гражданство сред младите хора.

7. *Изменението на климата в младежката работа като междусекторно предизвикателство*

Изменението на климата е широк обществен въпрос, който обхваща публичния и частния сектор, както и гражданското общество. Междусекторната политика за младежта заема важно място в програмата в областта на младежта от дълго време насам и е изведена на преден план в стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. Междусекторното сътрудничество в областта на изменението на климата трябва да се осъществява най-малко на три равнища: европейско, национално и местно. В ЕС свързаните с изменението на климата действия в областта на младежта имат потенциала да осъществят връзка с действията във всеки сектор, работещ по въпросите на изменението на климата. На управленско равнище всяка дейност на политиката за младежта във връзка с изменението на климата следва да бъде свързана със съответните общи планове за действие. Тъй като междусекторното сътрудничество изглежда е най-успешно на местно равнище, може да е препоръчително да се разработят дейности в областта на изменението на климата, които свързват младите хора, младежката работа, други съответни сектори (например училищата), екологичните организации, младежките организации и заинтересованите частни дружества. В областта на младежката работа на общинско ниво младежките служби имат възможност да действат като посредници между младите хора и техните дейности и лицата, отговорни за вземането на решения. Често младите хора изразяват загрижеността си извън установените структури на представителната демокрация, чрез социални медии, цифрови общности, творческо изразяване, музика или колективни движения (като ученически стачки), което също може да изисква допълнителна медиация.

8. *Въпроси за дебата*

Предвид изложеното по-горе министрите се приканват да помислят върху един или няколко от следните три въпроса (най-много три минути).

- 1) *Как можем да засилим капацитета на младежката работа в отговор на нововъзникващите предизвикателства, пред които са изправени младите хора в контекста на изменението на климата?***
- 2) *По какъв начин младежката работа може да подкрепи активността на младите хора в областта на климата и изграждането на устойчиво бъдеще?***
- 3) *Изменението на климата е междусекторно предизвикателство. По какъв начин може секторът на младежта да действа като партньор в междусекторното сътрудничество?***